

Sygn. akt: WA 3/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Błuś (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Buliński

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant : asystent SSN Anna Krawiec

przy udziale prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej płk. Jana Żaka,
w sprawie z wniosku A. R. o odszkodowanie i zadośćuczynienie po rozpoznaniu w
Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 27 lutego 2014 r. apelacji, wniesionej przez
pełnomocnika A. R. od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 25
listopada 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w całości i sprawę przekazuje
Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 sierpnia 1984 r. prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej na zasadzie art. 1 pkt 3a, art. 2 ust. 2, art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 1984r. o amnestii (Dz. U. Nr 36, poz. 192) oraz na zasadzie art. 218 k.p.k. umorzył śledztwo przeciwko A. R. podejrzanemu o to, że:

„jako członek b. KK NSZZ „Solidarność” i b. przewodniczący MKZ tego związku w K., w okresie od połowy 1980 r. do dnia 12.12.1981 r. na terenie całego kraju, wykorzystując swe funkcje w tych władzach, mając na celu obalenie przemocą socjalistycznego ustroju PRL i osłabienie jej mocy obronnej, działając w porozumieniu z innymi działaczami tego związku, a także członkami nielegalnych ugrupowań politycznych - przedsięwziął czynności przygotowawcze - szczegółowo opisane w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów z dnia 22.12.1982 r. i jego zmianie z dnia 7.11.1983 r. - zmierzające do realizacji zamierzonego celu, tj. o przestępstwo z art. 128 § 1 k.k. w zw. z art. 123 k.k.” (sygn. akt: V Pn. Śl. II .../82).

Postanowieniem tym uchylono stosowany wobec podejrzanego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania oraz nakazano jego niezwłoczne zwolnienie z Aresztu Śledczego.

Wojskowy Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 19 lipca 2013 r. stwierdził nieważność postanowienia prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej z dnia 8 sierpnia 1984 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. Nr 34, poz. 149 ze zm., zwanej dalej ustawą lutową).

W dniu 8 sierpnia 2013 r. do Wojskowego Sądu Okręgowego w W. wpłynęło pismo procesowe, datowane na dzień 20 lipca 2013 r., w którym pełnomocnik A. R. wniosła o:

„zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz A. R. kwoty 266.760 zł tytułem odszkodowania za utracony zarobek w okresie aresztowania, tj. za okres od 23.03.1983 r. do 8.08.1984 r. oraz za okres po zwolnieniu z aresztowania, aż do opuszczenia kraju przez wnioskodawcę, w którym to okresie nie miał on ze względu na naciski SB możliwości podjęcia

pracy, tzn. do dnia 1.01.1988 r. (łącznie za 57 miesięcy), kwoty 50.000 zł odszkodowania w związku z konfiskatą mieszkania zakładowego wnioskodawcy w dacie wyjazdu na przymusową emigrację do USA oraz kwoty 600.000 zł tytułem zadośćuczynienia w związku z tymczasowym aresztowaniem w okresie 22.03.1983 r. do 08.08.1984 r. i dalszymi represjami po zwolnieniu z aresztu”.

Wyrokiem z dnia 25 listopada 2013 r. (sygn. akt: Żo. .../13) Wojskowy Sąd Okręgowy w W. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kwotę 67 666,29 zł tytułem odszkodowania oraz kwotę 160 000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Apelację od tego orzeczenia wniosła, na podstawie art. 444 i art. 425 § 1 i 2 k.p.k., pełnomocnik wnioskodawcy A. R. w zakresie nieuwzględnienia żądania zapłaty odszkodowania za utracony zarobek w okresie tymczasowego aresztowania w wysokości 7 213,71 zł i kwoty 14 040 zł (utrata zarobku w pierwszych 3 miesiącach aresztowania), co do nieuwzględnienia żądania zapłaty odszkodowania za utracony zarobek w okresie po zwolnieniu z tymczasowego aresztowania aż do przymusowej emigracji w kwocie 191 880 zł, co do szkody wynikającej z konfiskaty mieszkania przysługującego wnioskodawcy o wartości 50 000 zł oraz w części co do zadośćuczynienia - tj. ponad zasądzoną kwotę 160 000 zł - w zakresie żądania zapłaty dodatkowo kwoty 440 000 zł.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1 i 2 k.p.k. wyrokowi temu pełnomocnik wnioskodawcy zarzuciła:

„1) obrazę przepisów prawa materialnego, a to:

- art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 361 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. przez jego błędną wykładnię polegającą na uchybieniu zasadom ustalania normalnego związku przyczynowego pomiędzy wykonaniem postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, a pozostawianiem wnioskodawcy bez pracy w okresie po zwolnieniu z tymczasowego aresztowania przez okres 41 miesięcy aż do dnia przymusowej emigracji co wiązało się z wyrządzeniem szkody w łącznej kwocie 191 880zł; utrata wynagrodzenia za czas 41 miesięcy była bezpośrednim skutkiem represyjnych działań podejmowanych przez ówczesne organy państwowe w związku z wykonaniem postanowienia o tymczasowym aresztowaniu - wiązało się z

naciskami funkcjonariuszy SB, których działania uniemożliwiały wnioskodawcy znalezienie pracy mimo licznych wysiłków w tym zakresie w całym okresie pozostawania bez pracy; istniała wówczas tzw. „czarna lista” osób, których nie wolno zatrudnić, a na której to znajdował się wnioskodawca,

- art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego w zw. z art. 361 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. przez jego błędną wykładnię polegającą na uchybieniu zasadom ustalania normalnego związku przyczynowego pomiędzy wykonaniem postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, a konfiskatą mieszkania wnioskodawcy tuż przed wyjazdem do USA, - mieszkania zakładowego położonego w D. przy ul. C. [...] o pow. 36 m kw., którego wartość aktualnie wynosiłaby co najmniej 72 000 zł. (2 000 zł / m kw.), gdyby wnioskodawca je wykupił na własność w latach 90-tych, wnioskodawca domagał się odszkodowania w w/w kwocie 50 000 zł zakładając, iż kwotę 22 000 zł musiałby przeznaczyć jego wykup; konfiskata wiązała się z przymusową emigracją, a ta bezpośrednio z szykanami związanymi z wcześniejszym tymczasowym aresztowaniem;

- art. 445 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. przez jego błędną wykładnię i uznanie, że kwota 160 000 zł jest odpowiednia do rozmiaru cierpień doznanych przez wnioskodawcę w okresie 20 miesięcy tymczasowego aresztowania w spartańskich warunkach więzienia, rozmiaru doznanego uszczerbku na zdrowiu (utrata zębów, włosów, choroby żołądka, stałe bóle głowy, brzucha, głowy, chroniczne przeziębienia, ogólne osłabienie odporności) tym bardziej, iż w sprawie doszło do naruszenia szeregu dóbr osobistych: czci wnioskodawcy (utrata dobrego imienia wskutek pozbawienia wolności, poczucia godności, własnej wartości), nietykalności cielesnej, prywatności, intymności, godności (uwłaczające ludzkiej godności warunki w celach), zdrowia, tajemnicy korespondencji, utraty „radości życia”, utraty możliwości wykonywania wyuczonego zawodu, wolności od obawy i strachu, od użycia przemocy czy zrealizowania groźby, np. ze strony funkcjonariuszy, prawa do swobodnego dysponowania wartościami osobistymi;

2) błąd w ustaleniach faktycznych przez bezzasadne przyjęcie, iż wnioskodawca

przed tymczasowym aresztowaniem zarabiał 1,09 średniej krajowej, podczas gdy zarobki jego wynosiły 1, 20 średniej krajowej (czyli obecnie 4 680 zł) i za okres tymczasowego aresztowania wnioskodawca utracił nie - kwotę zasądzoną ale o 7 213,71 zł wyższą tj. łącznie kwotę 74 880 zł; błąd wyniknął z uwzględnienia przez Sąd I instancji zarobków jedynie za 1982r., a nie za wcześniejszy - bardziej adekwatny okres roku 1981 r.; w 1982r. wnioskodawca miał niższe zarobki z uwagi na internowanie w okresie 13.12.1981 r. - 22.12.1982r., której to okoliczności Sąd I instancji nie wziął pod uwagę;

3) błąd w ustaleniach faktycznych (popołniony na skutek błędnych zaświadczeń sporządzonych przez A.) przez bezzasadne przyjęcie, iż wnioskodawca uzyskał wynagrodzenie za pierwsze 3 miesiące tymczasowego aresztowania co przy przyjęciu, iż wnioskodawca zarabiał 1, 20 średniej krajowej (czyli obecnie 4 680 zł) daje łącznie kwotę 14 040 zł, choć jak wynika z dokumentów uzyskanych przez Sąd Okręgowy w K. (sprawa odszkodowania za internowanie XXI Ko .../12) już po wydaniu wyroku przez Wojskowy Sąd Okręgowy, na listach płac nie ma podpisu wnioskodawcy i znajduje się jednie adnotacja KP, co wskazuje na brak pobrania wynagrodzenia przez wnioskodawcę za ten okres; wnioskodawca nie pamiętał tej okoliczności i dopiero po uzyskaniu kopii oryginalnych list płac przez Sąd Okręgowy w K. przypomniał sobie tę okoliczność; załączone do sprawy zaświadczenia A. o wynagrodzeniu były błędne albowiem ujawniały dane znajdujące się na kartach wynagrodzeń, które to dokumenty wskazywały jedynie należne (a nie faktycznie wypłacone) wynagrodzenie i nie uwzględniały oryginalnych list płac z podpisami pracowników, które są jedynym dowodem wskazującym czy wynagrodzenie to faktycznie zostało wypłacone”.

Na zasadzie art. 452 § 2 k.p.k. pełnomocnik wnioskodawcy wniosła o „zwrócenie się do A. w D. przy ul. P. [...] o nadesłanie kopii oryginalnych list płac wnioskodawcy za okres 22.12.1982r.- 22.03.1983r. i dopuszczenie dowodu z tych dokumentów, które ujawnione zostały w trakcie postępowania przed Sądem Okręgowym w K. w sprawie o odszkodowanie za internowanie XXI Ko .../12 już po wydaniu wyroku przez Wojskowy Sąd Okręgowy”.

Ponadto, na zasadzie art. 452 § 2 k.p.k. pełnomocnik A. R. wniosła o „dopuszczenie dowodu z dokumentów (załączone do apelacji) odnalezionych przez

wnioskodawcę po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji, a dotyczących spraw sądowych wnioskodawcy w zakresie żądania nawiązania stosunku pracy, składania petycji o przyjęcie do pracy, odwołań oraz dokumentów nakazujących wnioskodawcy opuszczenie mieszkania zakładowego, odmowę zameldowania w nim żony i petycje wnioskodawcy w tym zakresie, tj. :

1. z podania o przywrócenie do pracy z dnia 18.10.1984r. i odpowiedzi Kombinatu Metalurgicznego Huta K. z dnia 25.10.1984r.,
2. z wniosku o nawiązanie stosunku pracy z dnia 2.11.1984r.,
3. z wezwania Terenowej Komisji Odwoławczej z dnia 12.11.1984r.
4. z orzeczenia - postanowienia Terenowej Komisji Odwoławczej z dnia 28.11.1984r.
5. z odwołania wnioskodawcy do Sądu Pracy od orzeczenia - postanowienia Terenowej Komisji Odwoławczej z dnia 11.12.1984r.
6. z sentencji wyroku z dnia 28.01.1985r. sygn. akt: I.P. .../85
7. z kolejnych pism w sprawie zameldowania żony i dziecka wnioskodawcy w mieszkaniu położonym przy ul. C. [...] w D. z dnia 28.11.1984r. (pismo Kombinatu Metalurgicznego Huta K.), z 15.02.1985r.(pismo Kombinatu Metalurgicznego Huta K.), z 28.02.1985r. (pismo wnioskodawcy),
8. z zażalenia odnośnie kontroli przestrzegania prawa z dnia 1.03.1985r.,
9. z pisma do Marszałek Sejmu PRL z dnia 3.01.1985r.,
10. z pisma do Prokuratury Rejonowej w D. z marca 1985r.,
11. z odpowiedzi Prokuratury na w/w pismo z dnia 18.04.1985r.,
12. z pisma z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2.05.1985r.,
13. z pisma Prokuratury Rejonowej w D. w sprawie zameldowania z dnia 15.03.1985r.,
14. z pisma z Urzędu Miejskiego w sprawie zameldowania z dnia 22.02.1985r.,
15. z pisma wnioskodawcy do Kierownika Wydziału Spraw Lokalnych Urzędu Miejskiego i do Kierownika Wydziału Społeczno - Administracyjnego Urzędu Miejskiego z dnia 22.02.1985r.,
16. z zaświadczenia Spółdzielni Mieszkaniowej „M.” z dnia 22.02.1985r. na okoliczność szykan stosowanych względem wnioskodawcy”.

Podnosząc tak sformułowane zarzuty apelacji, pełnomocnik wnioskodawcy wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie w całości żądania

wniosku ewentualnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W toku rozprawy apelacyjnej prokurator Naczelnej Prokuratury Wojskowej wnosił o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy, a pełnomocnik wnioskodawcy podtrzymała wnioski i zarzuty zawarte w apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy okazała się zasadna. Na ocenę skuteczności wniesionego środka odwoławczego nie może wpływać, w przekonaniu Sądu Najwyższego, niefortunny sposób sformułowania zarzutów skargi apelacyjnej (zarzuty obrazy przepisów prawa materialnego w połączeniu z zarzutami obrazy przepisów postępowania - uwaga SN), bowiem uważna lektura zarzutów apelacyjnych, wniosków i wreszcie uzasadnienia apelacji, pozwala na jednoznaczne ustalenie zakresu postępowania przed sądem odwoławczym. Zbyt formalistyczne wykładanie przepisów procedury w tym przypadku mogłoby doprowadzić do niepotrzebnego, kolejnego pokrzywdzenia wnioskodawcy.

Odnosząc się szczegółowo do poszczególnych zarzutów apelacji należy zauważyć, że pierwszy z podniesionych zarzutów obrazy przepisów prawa materialnego – art.8 ust.1 ustawy lutowej w zw. z art.361 k.c. w zw. z art. 558 k.p.k. – będący w swojej istocie zarzutem błędu w ustaleniach faktycznych, jest zasadny. Sąd pierwszej instancji ustalając wysokość odszkodowania przyjął, że czas za jaki należy je obliczyć obejmuje tylko okres w jakim stosowano wobec wnioskodawcy tymczasowe aresztowanie. Na poparcie tej tezy przywołał orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2012 r., IV KK 212/12, wskazując, iż „poza odpowiedzialnością Skarbu Państwa pozostają inne przejawy represji za działalność związaną z walką o niepodległy byt Państwa Polskiego, takie jak zwolnienie z pracy, czy zmuszenie przez pracodawcę do przejścia na gorzej płatne stanowisko”. Dla porządku należy zaznaczyć, że przytoczona z orzeczenia Sądu Najwyższego teza jest w istocie cytatem z wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 maja 2009 r., II AKa 138/09, LEX 553857, co Sąd Najwyższy wyraźnie zaznaczył, a Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu swojego orzeczenia pominął. Nie negując powyższego zapatrywania Sądu Najwyższego, pamiętać wszakże wypada, iż odnosiło się ono do nieco odmiennej sytuacji faktycznej i

odczytując je w powiązaniu, w pierwszej kolejności z treścią ustawy lutowej , w drugiej zaś z całością poglądów zaprezentowanych w tym orzeczeniu oraz w powołanych tam judykatach sądów apelacyjnych można dojść do odmiennych wniosków niż te, które przedstawił w swoim uzasadnieniu Wojskowy Sąd Okręgowy w W. Wypada zatem przypomnieć, że zgodnie z treścią art.8 ust.1 ustawy lutowej osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia (...), przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wykonania orzeczenia (...). Jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w powołanym wyżej wyroku, powołując się przy tym na orzecznictwo sądów powszechnych i doktrynę (glosa K.Sychy do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2003 r., sygn. IV K.K. 46/03, WPP 2005/3/145, odszkodowanie przysługujące osobie represjonowanej powinno zrekompensować każdy uszczerbek w jej mieniu pozostający w związku przyczynowym z pozbawieniem wolności i to zarówno w zakresie poniesionej straty jak i utraconych przez wnioskodawcę korzyści. Fakt, że szkoda powstała na skutek pozbawienia wolności powinna wynikać bezpośrednio z wykonania orzeczenia nie oznacza ograniczenia wysokości szkody do skutków powstałych w wyniku fizycznego pozbawienia wolności i tylko w czasie jego trwania, a skutki te mogą wykraczać poza moment zwolnienia wnioskodawcy nie tracąc przymiotu bezpośredniości. Zasadnie Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 13 listopada 2008 r., sygn. II AKa 239/08 (Biul.SA Ka 2009/1/12) wywiódł, że każda szkoda ma charakter dynamiczny i obok pierwotnego uszczerbku mogą się pojawiać dalsze, pozostające w normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem rodzącym odpowiedzialność odszkodowawczą, uszczerbki majątkowe zarówno o charakterze utraconych korzyści jak i poniesionych strat. Zważywszy na cywilnoprawny charakter tego odszkodowania Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła i w tych granicach uprawniony może dochodzić naprawienia szkody obejmującej poniesione straty oraz utracone korzyści , które mógł osiągnąć gdyby szkoda nie wystąpiła. Oznacza to konieczność wykazania normalnego związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem rodzącym odpowiedzialność odszkodowawczą , a szkodą powstałą na skutek tego zdarzenia.

W sprawie będącej przedmiotem apelacji Sąd pierwszej instancji tych kwestii w ogóle nie rozważał, co okazało się błędem. Przecież już we wniosku o odszkodowanie, a później w toku rozprawy szeroko dowodzono o działaniach ówczesnych służb specjalnych skierowanych przeciwko A. R. Działania te, miały, w ocenie Sądu Najwyższego, ścisły związek z postawionymi wnioskodawcy zarzutami, i rozpoczęły się już w czasie trwania tymczasowego aresztowania. To właśnie treść postawionych A. R. zarzutów była przyczyną zastosowania wobec niego izolacyjnego środka zapobiegawczego, a jego nieustępliwa i bezkompromisowa postawa w toku śledztwa spowodowała, po umorzeniu postępowania na podstawie przepisów o amnestii i uchyleniu tymczasowego aresztowania, działania służb specjalnych uniemożliwiające podjęcie pracy zarobkowej. Faktem powszechnie znanym jest, że w latach osiemdziesiątych dwudziestego wieku nie było najmniejszych problemów ze znalezieniem pracy. Praca ta, nie zawsze była dobrze płatna i zgodna z oczekiwaniami, ale przecież dostępna. Co więcej, ówczesne władze próbowały, stosując różnego rodzaju środki administracyjne a nawet karne, zmuszać obywateli do podejmowania pracy. Zestawienie treści zarzutów stawianych wnioskodawcy (przestępstwo przeciwko podstawowym interesom politycznym i gospodarczym PRL) i stosowania wobec niego tymczasowego aresztowania z brakiem możliwości podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia po uchyleniu środka zapobiegawczego do czasu wyjazdu z Polski, w państwie cierpiącym na brak rąk do pracy musi prowadzić, w przekonaniu Sądu Najwyższego, do konieczności rozważenia przez Wojskowy Sąd Okręgowy w W., ponownie rozpoznający wniosek o odszkodowanie i zadośćuczynienie, tych okoliczności w kontekście szkody jaką poniósł A. R. w wyniku wykonania wobec niego orzeczenia o tymczasowym aresztowaniu. Ponadto Sąd pierwszej instancji, zważywszy na treść zarzutów oznaczonych w apelacji jako 2) i 3) i złożonych na ich poparcie wniosków dowodowych, których rozpoznanie przez Sąd Najwyższy w toku apelacji było niemożliwe (art.452 § 1 k.p.k.) ponownie określi wysokość szkody doznanej przez wnioskodawcę w okresie pozostawania w areszcie.

Sąd Najwyższy nie podzielił zarzutu apelacji polegającego na niezasadnym, zdaniem autorki tego środka odwoławczego, przyjęciu przez Sąd pierwszej instancji braku „normalnego związku przyczynowego pomiędzy wykonaniem

postanowienia o tymczasowym aresztowaniu, a konfiskatą mieszkania wnioskodawcy” i w konsekwencji nie zasądzenie za to stosownego odszkodowania. W związku z taką treścią tego zarzutu należy zauważyć, że w rozpoznawanej sprawie nie może być mowy o konfiskacie mienia. Konfiskata mienia była wówczas orzekaną przez sąd karą dodatkową (art.38 pkt 5. k.k. z 1969 r.) i skierowana była do majątku skazanego. W rozpoznawanej sprawie nie było przecież orzeczonej takiej kary, bowiem nie doszło w ogóle do procesu. Sprawa zakończyła się postanowieniem prokuratora wydanego wobec podejrzanego, a nie skazanego, A. R. o umorzeniu postępowania na podstawie przepisów o amnestii. W istocie wnioskodawca musiał zdać właścicielowi mieszkanie zakładowe. W tej sytuacji można by co najwyżej mówić o utracie ewentualnego prawa wnioskodawcy do ubiegania się w przyszłości o wykupienie tego mieszkania. Utratę takiego prawa należy jednak traktować w kategorii wyrządzonej A. R. kolejnej krzywdy wynikającej z tymczasowego aresztowania. Zatem zachodzi potrzeba rozważenia wpływu tej krzywdy na wysokość należnego mu zadośćuczynienia. W tym miejscu należałoby się odnieść do zarzutu kwestionującego wysokość zasądzonych na rzecz wnioskodawcy zadośćuczynienia. O wysokości tego świadczenia nie można z całą pewnością powiedzieć, że jest rażąco niskie. Jednak nie sposób, na tym etapie postępowania, przesądzić czy wysokość tego zadośćuczynienia jest odpowiednia, bowiem nie wiadomo dokładnie jakimi kryteriami kierował się Sąd pierwszej instancji ustalając jego kwotę. Uzasadnienie wyroku w tej części sprowadza się do rozbudowanego ale jednego zdania, zawierającego ogólne stwierdzenia dotyczące krzywd jakich doznał wnioskodawca. Są one na tyle nieprecyzyjne, że nie wiadomo czy Sąd rozważył wszystkie aspekty krzywd doznanych przez A. R., szczególnie przez niego podnoszonych w zeznaniach jak i zawartych we wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie. Zdaniem Sądu Najwyższego uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej kwoty zadośćuczynienia jest tego rodzaju, że nie poddaje się kontroli instancyjnej, dlatego też po ponownym rozpoznaniu sprawy w tym zakresie Sąd pierwszej instancji szczególnie przedstawi tok swojego rozumowania, stosownie do wymagań określonych w art.424 k.p.k.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie i

sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w W.